

Nr 1269

Av herr **Källstad m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 140, angående riktlinjer för det frivilliga skolväsendet.

(Lika lydande med motion nr 1002 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 140 framlägges förslag angående riktlinjer för det frivilliga skolväsendet. Vi har inte några invändningar mot de däri ingående principerna. Särskilt vill vi uttala vår tillfredsställelse med att departementschefen nu anslutit sig till tanken på att en lektionstid om 40 minuter skall gälla även för yrkesutbildningen. En samordning på ett väsentligt område med vad som redan gäller vid grundskolan, fackskolan och gymnasiet genomföres därmed. I det följande skall vi dock behandla några punkter, där de i propositionen presenterade lösningarna inte kan anses vara tillfredsställande.

Den i propositionen föreslagna yrkesutbildningen är av förhållandevis allmän karaktär. Flera skäl talar för att det måste vara så. Den slutliga inskolningen i yrket kommer i allmänhet att försiggå i det företag där yrkesskoleleven vinner inträde. I många fall torde ett sådant system erbjuda en god lösning. Man måste dock räkna med att det ibland kan vara förenat med svårigheter för företagen att ge nödvändig yrkesinskolning. De mindre företagen torde inte sällan möta problem i detta sammanhang. Enligt vår mening är det därför nödvändigt, att även mera specialiserad yrkesutbildning, än den som föreliggande förslag leder till, ordnas i skolform. Vi anser sålunda att ett tredje yrkesutbildningsläsår bör kunna anordnas i syfte att ge färdigutbildning. Behovet av här åsyftad utbildning torde variera mellan olika yrken. I detta sammanhang finns det också anledning understryka vikten av att det ges möjlighet för elever som genomgått yrkeskola att fortsätta sin utbildning inom vuxenutbildningen. Enligt vår mening bör en utredning göras i syfte att kartlägga behovet av specialiserad yrkesutbildning och att sammanställa förslag till lösning av hithörande problem.

De nya riktlinjer som föreslås i föreliggande proposition ställer stora krav på ändamålsenliga skolbyggnader. Även om man får räkna med att den yttre samordningen av gymnasiet, fackskolan och yrkesskolan kommer att genomföras successivt finner vi det angeläget understryka vikten av att anvisningar på hur lokalfrågorna skall lösas så snart som möjligt ställs till huvudmännens förfogande så att dessa vid om- eller nybyggnader av skollokaler får möjlighet att bygga i enlighet med gällande krav. Risken för felinvesteringar kan därigenom minskas.

Med den föreslagna organisationen av yrkesutbildningen kommer en del skollokaler att inte behövas för sitt ändamål. Vi finner det angeläget understryka vikten av att annan lämplig undervisningsverksamhet kan förläggas till dessa lokaler. I första hand torde det gälla lanthushållsskolornas byggnader.

Yrkesorienteringen måste naturligtvis inta en central ställning i yrkesutbildningen. Därför är det av stor betydelse att goda kontakter grundlägges mellan skolan och näringslivet. Yrkesorienteringen kan naturligtvis ske genom studiebesök hos företag, organisationer och institutioner. Enligt vår mening är det dock av stor vikt, att representanter för dessa dessutom i större utsträckning får komma till skolan för att orientera om arbetslivs- och näringslivsfrågor, som sammanhänger med yrkesutbildningen. Den närmare utformningen av de sist nämnda kontakterna mellan näringsliv och skola torde kunna ske i samband med utarbetandet av kursplanerna; det bör naturligtvis ske i samarbete med näringslivets olika organisationer.

Departementschefen tar inte ställning till frågan om föreskrifter angående elevantal i klasser och grupper utan säger att den bör prövas ytterligare i samband med läroplansarbetet med utgångspunkt i de av skolöverstyrelsen och i YB III framförda förslagen. Om undervisningen i tillvalsämnen inte kan organiseras som samläsning utan i stället kräver att särskilda undervisningsgrupper ordnas bör dessa ha viss minimistorlek. YB föreslog att minimiantalet elever i tillvalsgrupp skulle bestämmas till åtta med möjlighet för länskolnämnd att efter prövning från fall till fall medge även mindre grupper. Vi delar denna YB:s uppfattning men anser att lägsta antalet bör vara fem.

Departementschefen tar i propositionen inte heller ställning till frågan om namn på den nya integrerade skolan. Som arbetsnamn använder han beteckningen mellanskolan. Enligt vår mening är denna benämning mindre lämplig, och vi finner det därför angeläget att ett annat namn väljes för denna skolform. Yrkesutbildningsberedningen föreslog gymnasieskolan och bland de förslag som hittills förekommit i diskussionerna finner vi den benämningen vara den bästa. Riksdagen bör uttala sig för detta alternativ.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 140 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t

I. anhålla om utredning och förslag beträffande frågan om yrkesutbildning i form av färdigutbildning under ett tredje läsår enligt i motionen anförda riktlinjer,

II. anhålla om att lokalprogram för den integrerade gymnasieskolan så snart som möjligt ställs till huvudmännens förfogande,

III. uttala att vid utarbetandet av yrkesutbildningens kursplaner möjligheten för arbetslivets och näringslivets företrädare att få komma till skolan på i motionen anförda grunder må beaktas,

IV. uttala att minimiantalet elever i tillvalsgrupp efter läns skolnämndens prövning må fastställas till lägst fem,

V. uttala att namnet på den integrerade skolan må vara gymnasieskolan.

Stockholm den 31 oktober 1968

Thorvald Källstad (fp)   Lennart Mattsson (cp)   Olle Westberg (fp)

Sven Johansson (cp)   Ingegärd Fränkel (fp)   Claes Elmstedt (cp)

i Skärstad